

РЕШЕНИЕ

№ 160

гр. П., 20.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – П., ТРЕТИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Андрей Ив. Николов

при участието на секретаря Десислава Домусчиева
като разгледа докладваното от Андрей Ив. Николов Гражданско дело №
20211230101409 по описа за 2021 година
и за да се произнесе, взе предвид следното:

Предмет на разглеждане са първоначални иски по чл. 127, ал. 2 и по чл. 149 СК, както и насрещен такъв по чл. 127, ал. 2 от същия кодекс.

Ищецът **М. ИВ. К.**, с адрес в гр. П., ул. „Хр. Ч.“ № 1, ЕГН *****, твърди, че с ответницата са родители на малолетното дете Т. М. К.а, ЕГН *. Поддържа, че от месец септември на 2014 г. до месец юни на 2017 г. с майката на детето са живеели на семейни начала, след което са се разделили. Сочи, че с последната не могат доброволно да се разберат по въпросите, касаещи правното положение на детето им. Смята, че той трябва да упражнява родителските права и местоживееенето му да бъде при него, а на майката да бъде формиран режим на лични отношения и тя да заплаща издръжка за бъдеще време от 350 лв. месечно. Изтъква, че ответницата дължи на детето и издръжка за минал период – от месец октомври на 2020 г. до месец септември на 2021 г., в общ размер на 4 200 лв., тъй като през този времеви отрязък то е било отглеждано от него, без тя да участва в издръжката му. Иска постановяване на съдебно решение, с което визираните въпроси да бъдат разрешени, като върху издръжката за минало време се присъди и законна лихва от датата на подаването на исковата молба – 05.10.2021 г., до погасяването.

Ответницата **В. ОГН. М.**, с адрес в гр. С., ул. „О.“ № 22, ЕГН *****, счита, че в интерес на детето е то да живее при нея и тя да упражнява родителските

права по отношение на него, а на бащата да се определи режим на лични контакти и той да му заплаща месечна издръжка от 350 лв.

Съдът приема следното:

1. По упражняването на родителските права, местоживеенето, личните отношения и издръжката на детето за бъдеще време (чл. 127, ал. 2 СК):

1.1. Относно родителските права и местоживеенето:

Преценката кой от двамата родители да упражнява родителските права спрямо ненавършило пълнолетие дете е предпоставена от редица фактори. Тук в пълна степен важат указанията, дадени с *Постановление № 1 от 12.11.1974 г. на Пленума на Върховния съд (ППВС)*, които запазват своята актуалност и при действието на сегашния СК (вж. *Решение № 159 от 19.06.2015 г. по гр. д. № 6884/2014 г., III г. о. на ВКС*). Част от критериите вече са и нормативно закрепени в разпоредбата на чл. 59, ал. 4 СК, макар изброяването им да е примерно, поради което съдът може да вземе предвид и други обстоятелства, ако имат значение за правилния отговор на въпроса при кого да живее детето и кой да упражнява родителските права.

Исходната база винаги трябва да е най-добрият интерес на детето (вж. *Решение № 58 от 12.02.2014 г. по гр. д. № 6073/2013 г., IV г. о. на ВКС*). Той се определя в съответствие с легалната дефиниция на § 1, т. 5 от ДР на ЗЗДет. За неговото охраняване е необходимо да бъдат отчетени възпитателските качества и моралният облик на родителите, полаганите от тях грижи, желанието им да отглеждат и възпитават детето, привързаността на последното към тях, полът и възрастта му, възможността за помощ от трети лица, социалното обкръжение, материалните условия на живот, с които всеки от родителите разполага, както и другите съществени факти, формиращи спецификата на казуса.

Поначало обаче и при равни други условия, ако става дума за дете от женски пол, което е на ниска възраст, майката се явява по-пригодният родител за отглеждането му от биологична гледна точка (вж. *т. II, б. „е“ и б. „ж“ от цитираното ППВС*, както и *Решение № 54 от 16.02.2015 г. по гр. д. № 5475/2014 г., IV г. о. на ВКС*, *Решение № 39 от 09.03.2018 г. по гр. д. № 3857/2017 г., IV г. о. на ВКС*, *Решение № 80 от 03.08.2020 г. по гр. д. № 3922/2019 г., III г. о. на ВКС* и *Решение № 68 от 24.06.2021 г. по гр. д. № 2117/2020 г., III г. о. на ВКС*).

Правилната оценка на тези принципни положения в контекста на разглеждания казус предполага съобразяване на данните, съдържащи се във формираната в рамките на настоящото производство доказателствена съвкупност. В нея се включват събраните гласни доказателствени средства (показанията на разпитаните свидетели Т. К.а, К. Т., И. К. и Л. М.), немалкият обем от писмени доказателства, изслушването на двамата родители по чл. 59, ал. 6 СК и социалните доклади, представени от Дирекциите „Социално подпомагане“ в гр. П. и в гр. С..

Анализът на така очертания доказателствен материал, в който не се наблюдават съществени противоречия по проблемите, които са значими за делото, дава основание за следните фактически констатации:

- Детето Т. М. К.а е на 7 години.

- Страните по делото са неговите майка и баща, като двамата не са сключвали граждански брак, а от месец септември на 2014 г. са заживели на семейни начала, но около 3 години по-късно са се разделили.

- След раздялата им ответницата, заедно с детето, се е установила в дома на своите родители в гр. С., където до средата на 2020 г. е полагала непосредствените грижи за същото. В тази връзка тя, подпомагана от родителите си, е успявала адекватно да задоволява всичките му базисни потребности.

- През пролетта на 2020 г. ответницата е останала без работа, поради което е решила да замине да работи в Кралство Великобритания. Тогава, след съгласуване с ищеца, двамата са преценили, че за времето, през което тя ще бъде извън страната, детето следва да бъде при баща си. По този повод и след настояване на ищеца, той и ответницата са сключили писмено споразумение, което не е било предоставяне за одобряване от съда. Според неговите клаузи, местоживеенето на детето ще бъде при бащата в гр. П. и той ще упражнява родителските права спрямо него, а на майката се определя режим на лични отношения и се приема, че тя няма да заплаща месечна издръжка.

- Към средата на 2020 г. отглеждането на детето е било поето от бащата, което положение продължава и понастоящем. Той, получавайки подкрепа от родителите си, също съумява да удовлетвори всички негови нужди от базисно значение.

- Ответницата е заминала за чужбина към края на 2020 г., но около 5 месеца по-късно се е прибрала в Република България и отново трайно се е установила в гр. С.. Тогава тя е поставила пред ищеца въпроса детето пак да се върне за отглеждане при нея, но той не е бил съгласен.

- Понастоящем личните отношения между страните по делото са влошени, но комуникацията им по проблемите, отнасящи се до самото дете, не е прекъсната. Същевременно всеки от тях добре осъзнава, че детето не трябва да се дистанцира от другия родител, поради което както през времето, в което то е било отглеждано от майката, така и през онова, в което е при бащата, контактите му и с двамата родители са чести и пълноценни. По този начин детето има силна емоционална връзка и с майката, и с бащата, а също така и със своите баби и дядовци от майчина и от бащина страна.

- Както в жилището на родителите на ответницата в гр. С., така и в онова, което ищецът ползва в гр. П., са създадени нормални условия, които позволяват отглеждането на детето.

- И бащата, и майката са трудово ангажирани, реализирайки брутно месечно възнаграждение около минималната работна заплата. Няма данни да получават други имуществени доходи.

- Детето сега посещава детско образователно заведение, но за предстоящата учебна година ще бъде ученик в първи клас, като бащата го е записал в основно училище в гр. П..

- По повод социалното обкръжение и на двамата родители трябва да се отбележи, че не се констатира някой от тях да е част от лоша социална среда, която да влияе или да би могла да повлияе отрицателно и на децата.

- И ищецът, и ответницата изразяват категорично желание да упражняват родителските права спрямо детето и то да живее при тях.

Гореизложеното, преценено на базата на критериите, от които е детерминирано решаването на спора за родителските права по чл. 127, ал. 2 СК, мотивира извода, че и двамата родители притежават висок родителски капацитет и са еднакво мотивирани да се грижат за благосъстоянието на детето. И майката, и бащата имат значителен потенциал за осигуряването на стабилна среда, в която то да бъде отглеждано и възпитавано. Майката обаче има известна преднина в тази насока, произтичаща от факта, че детето е момиче на сравнително ниска възраст. Затова тя трябва да упражнява родителските права и при нея да бъде местоживеенето му, на адреса ѝ в гр. С., ул. „О.“ № 22.

1.2. Относно режима на лични отношения с родителя, на когото не се предоставя упражняването на родителските права:

Право на всяко дете, а и негова естествена потребност е да общува и с двамата си родители (вж. *Решение № 243 от 08.07.2014 г. по гр. д. № 7289/2013 г., IV г. о. на ВКС*). Мерките за лични контакти между детето и родителя, на когото не е предоставено упражняването на родителските права, трябва да бъдат ориентирани към предоставяне на най-широка възможност за общуване и осъществяване на пълноценни отношения (вж. *Решение № 164 от 04.06.2014 г. по гр. д. № 196/2014 г., III г. о. на ВКС*). Самите цели на личните отношения са свързани с постигане на възможност детето да расте и да се развива под грижата и с подкрепата и на двамата си родители (вж. *Решение № 217 от 27.05.2015 г. по гр. д. № 6851/2014 г., IV г. о. на ВКС и Решение № 59 от 04.05.2018 г. по гр. д. № 2396/2017 г., III г. о. на ВКС*).

Тези утвърдени принципни постановки, пренесени на плоскостта на фактическите положения, установени по делото, включително възраст на детето, сравнително близкото местоживеене на бащата и силната емоционална привързаност помежду им, са база за формиране на режима на лични контакти между тях по следния начин:

- всяка първа, втора и четвърта събота и неделя от месеца, за времето от 18:00 ч. в петък до 18:00 ч. в неделя, с преписване;

- 4 седмици през лятото, с преспиване, определени по споразумение с майката, а при липса на такова – в периодите от 01 до 15 юли и от 17 до 31 август на съответната година;

- за Коледните празници, в четна година – 5 дни, с преспиване, за периода от 23 декември до 27 декември;

- за Новогодишните празници, в нечетна година – 5 дни, с преспиване, за периода от 30 декември до 03 януари;

- за рождения ден на детето (18 май), в нечетна година – от 10:00 ч. на съответния ден до 10:00 ч. на следващия ден, с преспиване.

- при осъществяването на режима на лични отношения бащата трябва да взима детето от местоживеенето му при майката и да го връща там.

1.3. Относно издръжката за бъдеще време:

За правилното определяне на нейния размер са от значение нуждите на лицето, което има право на издръжка, и възможностите на субекта, който я дължи (чл. 142, ал. 1 СК).

Нуждите на оправомощения са предопределени от неговата възраст, образование, както и от всички обстоятелства, имащи значение за случая, а възможностите на задълженото лице – от доходи му, имотното състояние и квалификацията (вж. *т. 4 и т. 5 от Постановление № 5 от 16.11.1970 г. на Пленума на Върховния съд*).

Тъй като и двамата родители дължат издръжка на непълнолетните си деца, на отчитане подлежат материалните възможности както на бащата, така и на майката, като се съобразяват и натуралните грижи, полагани от родителя, при когото детето фактически живее (вж. *Решение № 280 от 28.09.2011 г. по гр. д. № 1654/2010 г., III г.о. на ВКС*)

При никакви условия издръжката на едно дете не може да бъде по-малка от една четвърт от минималната работна заплата, установена за страната (чл. 142, ал. 2 СК). С Постановление № 37 от 24.03.2022 г. на Министерския съвет на Република България (обнародвано в бр. 25 от 29.03.2022 г. на ДВ), сегашният размер на минималната работна заплата се равнява на 710 лв., поради което минималната издръжка на едно дете възлиза на 177,50 лв. (1/4 от 710 лв.).

При формиране на конкретния размер на издръжката, която следва да бъде доставяна на детето Т. К.а, трябва да бъдат взети предвид: неговата възраст; произтичащите от нея текущи нужди, които месечната издръжка е призвана да удовлетворява; липсата на по-особени потребности, изискващи по-високо финансово обезпечаване с постоянен характер; материалните възможности на родителите; фактът, че те са в активна трудоспособна възраст (майката е на 29 години, а бащата – на 32 години), без данни за здравословни проблеми; отсъствието на техни алиментни задължения към други субекти.

Изяснените фактически и правни положения създават база да се приеме, че месечната издръжка, която бащата трябва да предоставя на детето, следва да се фиксира на 250 лв.

Началният момент на издръжката, присъждана в хипотезата на чл. 127, ал. 2 СК, е от датата на влизане в сила на решението (вж. *Решение № 294 от 11.11.2015 г. по гр. д. № 1454/2015 г., IV г. о. на ВКС*). Присъждането на издръжката от по-ранен момент е процесуално недопустимо (вж. *Решение № 65 от 28.02.2014 г. по гр. д. № 4202/2013 г., IV г. о. на ВКС*). Логиката, върху която се базира изтъкнатото разрешение, е ясна. Тя е свързана с обстоятелството, че издръжката по чл. 127, ал. 2 СК представлява част от мерките относно упражняването на родителските права, когато родителите не могат да разрешат този въпрос помежду си. Ето защо и тази издръжка се определя още като служебна и е предназначена за положение, при което спорът за родителските права е окончателно решен, като предшестващите периоди са покрити от други правила (чл. 127, ал. 3 и чл. 149 СК).

2. По издръжката за минал период (чл. 149 СК).

Право на детето и задължение на родителите е то да бъде отглеждано и възпитавано по начин, който да осигурява неговото нормално развитие (във физически, умствен, нравствен, социален и всеки друг аспект), чрез създаване на необходимите условия и средства за личния му живот, образованието и гарантирането на личните му и имуществени интереси (чл. 124, ал. 1 във вр. с чл. 125, ал. 1 СК). Една от проекциите на коментирания механизъм за обезпечаване интересите на детето е предоставянето на ежемесечна парична издръжка от родителя, който не го отглежда (чл. 143, ал. 1 и ал. 2 във вр. с чл. 146, ал. 1, изр. 1 СК). Отказът спрямо бъдеща издръжка, независимо от начина, по който е направен, е нищожен (чл. 147 СК).

Издръжка за минало време може да се търси най-много за една година назад, считано от исковата молба (чл. 149 СК), което е изключение от общия принцип, че издръжката се дължи занапред, доколкото същността ѝ се свежда именно до подsigуряване на материални средства за задоволяване на текущи жизнени потребности.

Произнасянето по такава претенция, когато тя е заявена от името на ненавършило пълнолетие дете, предполага изследване на нуждите на правоимащия, възможностите на задълженото лице и евентуалното доброволно доставяне на издръжка, които факти трябва да са относими към претендирувания минал период.

Предвид обстоятелствата, анализирани по повод издръжката за бъдеще време, размерът на тази за периода по чл. 149 СК (месец октомври 2020 г. – месец септември 2021 г.), дължима от майката, докато бащата в отглеждал детето, също възлиза на по 250 лв. за месец или общо 3 000 лв. (12 месеца x 250 лв.).

За визирания период от време не се констатира никакво различие в

обстоятелства, детерминиращи нуждите на детето, които издръжката следва да покрива. Не се наблюдават и значими промени досежно възможностите на родителите, включително и спрямо майката.

Въпреки че ответницата е носител на доказателствената тежест за заплащането на дължимата издръжка, тя не е провела доказване от такъв порядък. Писменото споразумение от 01.05.2020 г., което е сключила с ищеца, че от нейна страна няма да се дължи издръжка, не може да породи подобни юридически последици, предвид вече упоменатата забрана на чл. 147 СК.

Ето защо и исковата претенция за издръжка за минало време е частично основателна, до размера ѝ, който беше приет за дължим.

3. По съдебните разноски и държавната такса, дължима във връзка с присъдените издръжки:

Тъй като първоначалното разрешаване на спора по чл. 127, ал. 2 СК изхожда от защитата по най-добрия начин на интересите на детето, то ползва и двамата родители, поради което в първоинстанционното производство всяка страна понася разноските, които е направила, независимо от неговия изход (вж. изрично в този смисъл *Определение № 385 от 25.08.2015 г. по ч. гр. д. № 3423/2015 г., I г. о. на ВКС*).

Частичната основателност (респ. частичната неоснователност) на иска по чл. 149 СК, дава право на съдебни разноски и на двете насрещни страни (чл. 78, ал. 1 и ал. 3 ГПК). Ищцовата страна обаче не е направила разграничение каква величина от разходите ѝ за заплатено адвокатско възнаграждение се отнасят до тази претенция и каква – до останалата част от делото. Ответницата пък не претендира разноски.

На основание чл. 78, ал. 6 във вр. с чл. 83, ал. 1, т. 2 ГПК, за издръжките, присъдени в полза на детето, се дължат държавни такси от:

- 360 лв. – за издръжката за бъдеще време, която трябва да бъде поета от бащата, и

- 120 лв. – за издръжката за минал период, която следва да бъде възложена в тежест на майката.

Ръководейки се от изложените съображения, Районен съд – гр. П., Гражданско отделение, Трети състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ първоначалния иск, предявен от М. ИВ. К., с адрес в гр. П., ул. „Хр. Ч.“ № 1, ЕГН *****, срещу В. ОГН. М., с адрес в гр. С., ул. „О.“ № 22, ЕГН *****, с който се претендира да му бъде предоставено упражняването на родителските права по отношение на малолетното им дете Т. М. К.а, ЕГН *****

и при него да бъде определено местоживеенето на детето, а на майката да бъде формиран режим на лични контакти със същото и тя да бъде осъдена да му заплаща издръжка за бъдеще време от по 350 лв. на месец.

ПРЕДОСТАВЯ упражняването на родителските права по отношение на детето Т. М. К.а, ЕГН *****, на майката В. ОГН. М., с адрес в гр. С., ул. „О.“ № 22, ЕГН *****, и **ОПРЕДЕЛЯ** местоживеене на детето при майката, на посочения ѝ адрес.

ОПРЕДЕЛЯ режим на лични отношения между детето Т. М. К.а, ЕГН ***** и бащата М. ИВ. К., с адрес в гр. П., ул. „Хр. Ч.“ № 1, ЕГН *****, в следния смисъл:

- всяка първа, втора и четвърта събота и неделя от месеца, за времето от 18:00 ч. в петък до 18:00 ч. в неделя, с преписване;
- 4 седмици през лятото, с преспиване, определени по споразумение с майката, а при липса на такова – в периодите от 01 до 15 юли и от 17 до 31 август на съответната година;
- за Коледните празници, в четна година – 5 дни, с преспиване, за периода от 23 декември до 27 декември;
- за Новогодишните празници, в нечетна година – 5 дни, с преспиване, за периода от 30 декември до 03 януари;
- за рождения ден на детето (18 май), в нечетна година – от 10:00 ч. на съответния ден до 10:00 ч. на следващия ден, с преспиване.
- при осъществяването на режима на лични отношения бащата трябва да взима детето от местоживеенето му при майката и да го връща там.

ОСЪЖДА бащата М. ИВ. К., с адрес в гр. П., ул. „Хр. Ч.“ № 1, ЕГН *****, да заплаща на детето си Т. М. К.а, ЕГН *****, чрез нейната майка и законен представител В. ОГН. М., с адрес в гр. С., ул. „О.“ № 22, ЕГН *****, месечна издръжка в размер на 250 лв., считано от датата на влизане в сила на настоящото решение до настъпването на законни причини за нейното изменение или прекратяване, ведно със законната лихва върху всяка просрочена вноска.

ОСЪЖДА майката В. ОГН. М., с адрес в гр. С., ул. „О.“ № 22, ЕГН *****, да заплати на детето си Т. М. К.а, ЕГН *****, чрез неговия баща и законен представител М. ИВ. К., с адрес в гр. П., ул. „Хр. Ч.“ № 1, ЕГН *****, сумата от 3 000 лв., представляваща издръжка за минало време – за периода от месец октомври на 2020 г. до месец септември на 2021 г., ведно със законната лихва, считано от датата на подаването на исковата молба – 05.10.2021 г. до погасяването,

като ОТХВЪРЛЯ този иск за разликата над така уважената част до пълния му заявен размер от 4 200 лв.

ОСЪЖДА М. ИВ. К., с адрес в гр. П., ул. „Хр. Ч.“ № 1, ЕГН *****, **да заплати в полза на бюджета на съдебната власт, по бюджетната сметка на Районен съд – гр. П., сумата от 360 лв.,** представляваща държавната такса, дължима по делото, във връзка с издръжката за бъдеще време, присъдена в полза на детето Т. М. К.а.

ОСЪЖДА В. ОГН. М., с адрес в гр. С., ул. „О.“ № 22, ЕГН *****, **да заплати в полза на бюджета на съдебната власт, по бюджетната сметка на Районен съд – гр. П., сумата от 120 лв.,** представляваща държавната такса, дължима по делото, във връзка с издръжката за минало време, присъдена в полза на детето Т. М. К.а.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване от страните, пред Окръжен съд – гр. Благоевград, в 2-седмичен срок, считано от връчването на препис, с въззивна жалба, която се подава чрез Районен съд – гр. П..

Съдия при Районен съд – П.: _____